

Løgmannsrøðan á ólavsøku

(Framhald)

Eitt er at fáa lönarstiginu ajourförd, hækkad samsvarandi þrísíðing. Annað og líka tölningarmikið er, at monnum verður tryggjað lónað arbeiðið. Hetta ræður um serliga her í Føroyum, har einki arbeiðsloysisgjald er. Har ið arbeiðsloysi ræður, týða lönarstiginu einki. Hitt sum tí hevur so nógv at týða fyrri tað arbeiðandi fjøldina, er at fáa regluligt arbeiði. Tá fyrst ein hevur hesa trygd, muna lönarstiginu, lönarajourförling hin hómum. Hitt privata saman við tí almenna megu tí leggja alla orkunna á at skapa virki og útbygging av landi okkara, so arbeiði kann verða fyrri alt okkara fólk. Hetta er rættvist móti arbeiðarafjældini. Men hetta er eisini hitt besta landshúsarhaldið, so sattu sum tað fyrri veltandi, nøgd og livsgleði hansara einstaklingsins sum hjá allari tjóðini.

Hin storsta oyðsla í einum samfelag, hitt ringasta húsarhaldið hjá landinum, eru allir teir arbeiðsleysu dagarnir hjá arbeiðsfósum fólki. Hvør arbeiðsleysur dagur hjá manni týðir oyðslu av eini dagløn, virðinum á tí, ið ein dagløn skapar. Hugsioð sær hetta ræðuliga oyðslusemi, sum fer fram í okkara landi, við at faldadaglönina við øllum teimum arbeiðsleysu døgum, sum okkara fólk er úti fyrri ár aftaná ár.

Ikki bara landsstýrið og samgonguflokkarnir, men allir tingsins flokkar, alt tingið, skylda at leggja saman fyrri at basa arbeiðsloysinum og fáa allar hendur í skapandi arbeiði. Havi sagt tað, men lat meg taka tað upp aftur: **Hetta leikar so mikið meiri á, sum at vit her á landi onga arbeiðsloysistrygging hava.**

Fyrst í hesi sefu kemur fram uppskot um lönarabótur til teirra, ið ikki hava fingið hesar. Egna vegna vil og siga, at ein ajourføring av arbeiðsmannalønunum má fara fram. Eg vil vera við til at gera tað og rætta tað, at lönir hjá summum arbeiðsmönnum fara niður.

Byggilánsfyriskiparir

Eitt hitt størsta saknið í samfelag okkara hevur verið og er trot uppá byggilánsþening.

Nógv hevur verið talað og skrivað um hetta mál.

Allir hava verið á einum máli um, at tað hevur verið og verður í størri mun, sum tíðin gongur, hastandi neyðugt at fáa skipanir í lag, ið gera tað moguligt hjá fólki at fáa munandi og langfreistað byggilán.

Sparikassar okkara hava veitt húslán so langt, ið peningur teirra hevur rokkið. Men hann hevur rokkið alt ov stutt. Hetta hevur borið við, at mangur ikki hevur kunnað fingið húsabyggingarlán, og at tey, ið hava fingið, hava fingið ov lítið og ov stuttfreistað lán.

Sum menn undan hevur standi landsstýrið roynt at arbeiði við hesum spurningi.

Í fjór varð lagt fram á tingborð uppskot, har eftir menn kundu fáa upp í 35 % 2. veðhaldslán við lögtingsins veðhaldi.

Orsøkin til, at hetta uppskot steðgaði í nevndini, er, at tað her heima veruliga ikki er peningur til at læna uppá 2. veðhald. Vegna peningatrot hava sparikassararnir noyðst at skorið síni 1. veðhaldslán munandi niður um tað vanliga. Og bankarnir eru á tæmbi í útlánunum til vinnulivið.

Eftir samráðing er nú komið í lag, at Østifternes Kreditforening vil læna til føroyiska húsabygging, har ið matkulerað er, og kanska eisini har, ið skilgøð loftsavtalning av lendinum í eini bygd er farin fram. Fyri at Østif-

ternes kreditfelag kann byrja útláns-virki sitt her uppi, megu tingslesingar-reglurnar smíðast eitt sindur um. Hetta er lættliga gjørt. Landsstýrið vil koma fram við einum slikum uppskoti. Kreditfelagsins útlán vilja so fram, at keyptar verða obligasjonir, ið ganga inn í samlaðu obligasjonir hjá felagnum. Hetta vil bera við sær, at obligasjonir uppá lánini til Føroya vilja koma at fáa somu styrk og sama virði sum hinar obligasjonir felagsins. Verða vit at kunna fáa 50 % í láni frá Østifternes Kreditforening, vil verða lættari at fáa uppskoyti sambart tað uppskot, ið liggur á tingborði, hareftir tingið skal veðhaldast. Tað vil vera rætt í hesi tingsetu at samtykkja hetta uppskot.

Sosialu framstiginu

Tað var okkara fólk til størsta framstig og mikla gleði, at lögirnar um fólkapensjón og avlámispensjón voru samtyktar.

Tær hava virkað við 2/3 av hækkingin. Hin 1. apríl 1961 verður seinasti triðingurin at falla til gjaldingar.

Hin 1. oktober í ár verða at koma í gildi hinar lögirnar um einkjupensjón, barnahjálp og almenna forsorg til tey treingjandi, sum ikki kunna fáa hjálpp eftir fólka- og avlámispensjónarlögnum.

Vit eru ikki komnir á mál í sosialu lógávuini. Men vit hava tikið eitt risatak fram móti málinum: fullgøð livstrygd eisini fyrri tey, ið eru rakt av vanlagnuni.

Sjúkhúsbýggingin

Sum kunnugt var byggingin av landsjúkhúsi og sinnissjúkhúsi ein tåtturin í uppbyggingarætlanini í fyrstu 5 árin.

Spurt er av mongum, hvussu liggur fyrri við hesari bygging.

Her er at svara, at tekningararbeiðið hevur gingið stríltið. Men hetta arbeiði er nú lagt á annan bóg, so tað verður nú gjørt sum »hastisøke«, so arbeiðið kann verða byrjað eftir tímaplánum.

Vega- og havnaarbeiði

Av tí at verkfrøðingsskrivstovan á tók sær at standa fyrri byggingini av oyggjarvegnum, hevur ov lítil verkfrøðingsmanning verið til at gera tað prosjektingararbeiði, ið skal til, fyrri at tey planlegdu og jattaðu arbeiðini kunna hava verið gjørd ella verið farin í gerð.

Tey arbeiðir, ið eru í gerð, eru:

Vegir:

Oyggjarvegurin
Fjarðavegurin
Moskranesvegurin
Skælingsvegurin
Tjørnuvikarvegurin
Hvannasunds—Viðareidivegurin
Eiðis—Gjáarvegurin
Dal—Húsavikarvegurin
Sandvik—Hvalbiarvegurin

Undir breiðkan eru:

Sandslið
Hellsisvæð í Skopun
Syðrugøtavegurin

Ög havnir:

Klakksvík
Miðvági
Heima á Sandi

Ög lendingar:

í Æðuvík
á Viðareid
í Skálavík
í Fámjin
Havnirnar í Vestmanna, Skopun,
Tvøroyri og Vági, ið hava fingið veðhald frá tinginum fyrri láni at byrja

havnararbeiðið við, biða eftir prosjektingini.

Á Tvøroyri er fyrsti tåttur av prosjektingini liðugur, so har skuldu menn skjótt kunna byrja arbeiðið.

Summi lönðinga- og havnaarbeiðir sum t. d. umvølan og leingjan av bryggi uni í Sandvik biða eftir kavara.

Kavaratrotið er meint, nú so nógv arbeiðir út í sjónum skulu verða gjørd. Havi borið upp á mál við verkfrøðingarnar um serlig tiltek fyrri at fáa kavara.

Tað hevur verið spurt um framhald av Oyggjarvegnum, tá ið Nato-arbeiðið er liðugt.

Landsstýrið heldur, at oyggjavegarbeiðið má ikki steðga, men verða framhildið, aftaná at Nato-arbeiðið er liðugt, til tess vegurin er gjørdur.

Bergholsarbeiðið í Suðuroy er við fyriskipan av landsverkfrøðingi okkara útbúið til nokur feløg í Danmark, Noregi og Svíaríki. Højgaard & Schultz, ið hava gjørt detaljprosjektið, skipa fyrri hesari útbjóðing.

Hetta felagið er eisini biðið um at gera detaljprosjekt yvir ætlaðu tunnelgerðina í Norðoyum. Men felagið krevur nærri avtalur um arbeiðstreytir, áðrenn tað fer undir arbeiðið. Lands-

Skattur 1959-60	kr. 6.400.000
Tollur 1959-60	kr. 10.000.000

Ein munur ella meirintøka upp kr. 3.498.751.

Brúkið hevur eisini verið væl størri enn ætlað, orsakað av óvæntaðum krøvum sum t. d. vegna teir portugisisku trolararnar.

Men gjaldstovan metir kortini at verða avlop, ið kann koma at liggja frá ½ til 1 milljón.

SKULASKAPUR OG MENTAN

Studentaskúlin

Viðvikjandi mentunarmálum kann verða vist á, at endiliga er leiðin greið fyrri bygging av studentaskúlanum.

verkfrøðingurin skal samráðast landsstýrisins vegna við felagið. Vónandi kunnu vit koma til sættis við felagið um prosjektingararbeiðið, so eisini henda tunnellið kann verða gjørd.

Nato-arbeiðini og tollurin

Bláðskrivning hevur verið av teimum tíðindum, at Nato ongan toll skal rinda av tollskyldugu vörum, ið verða innfluttar til tess arbeiði.

Í hesum er einki.

Tá tað lá ógreitt, hvussu ið avtalur landanna millum vóru, um Nato var tollskyldugt hjá okkum, ella um tað átti somu sømdir her hjá teimum ymsu natolondunum, nevnliga toll- og avgiftarfrelsi, var tollurin, ið talan kundi vera um at Nato var skyldugt at rinda, fyribils bókaður á millumrokning við statin.

Tað, ið Nato er bókað fyrri av tolli, er kortini ikki meiri enn kr. 17.825,42 Hesin peningur er goldin av danska stat.

Ikki var meiri í hesum.

Viðvikjandi tolli og beinleidis skatti, ið innkomid er, samanbortið við tað, sum varð budgetterað og brúkt, liggur landið soleiðis fyrri farna figgarárið:

Ætlað:	Innkomið:
kr. 6.400.000	kr. 7.584.635
kr. 10.000.000	kr. 12.314.116

Sum monnum kunnugt, var ætlanin at keypa nakað av jørð afturat tí, ið landið eigur uppi í Høydølum, at seta studenta skúlan á. Men ognarmennirnir til hesa jørð vildu ikki selja og mótmæltu tøk.

Samráðingar eru farnar fram við hesar óðalsmenn uttan úrslit.

Valið kom so at standa millum tøk ella at seta skúlan á annað lendi, tí skúlin mátti og skuldi verða bygdur.

Tá ið toka kundi tarna byggingini, valdi landsstýrið at seta skúlan tætt hjá og í framhald av sanatoriubygginginum.

Nú verður byggingin boðin út.

Framhald á 5 síðu.

FØROYA BJØR

Happadráttur

FØROYA BJØR

KLAKKSVÍK

HELDUR AFRAM

Vinningar henda mánaða verða:

1 premia á 1 fotografiapparat
3 premiur á 1 ks. FØROYA BJØR mineralvatn

Og so verða tygum sjálvandi við í lutakastinum um

1 PHILIPS SONATE radioapparat

til jóla. Radioapparatid kann siggjast í sýnisglugnum hjá WELLEJUS, Tórshavn.

Vinnarar síðsta mánaða vóru

Sofus Jacobsen, Kvívík
vann 1 armbandsur
Magnhild Hjemsten, Klakksvík
Mia Hansen, —
M. og J. Nielsen —
vunnu 1 ks. FØROYA BJØR mineralvatn hvør

Sjálvandi biðja tygum um FØROYA BJØR, betri fæst ikki.